

Kommentar angående evakueringar och befolkningsutveckling

Evakueringar

Inför kommande underhållsprojekt har flera evakueringsalternativ undersökts, framför allt för Matteusskolan och Gustav Vasa skola som ligger närmast i tid. Det är inte möjligt att ha pågående verksamhet och internevakuera någon av de tre skolorna som nämns, eftersom central ventilation kommer vara avstängd. Det innebär att det inte kommer vara möjligt att bedriva skolverksamhet i lokalerna under produktion.

Tidigare har paviljongerna vid Roslagstull och Rödabergsskolan utretts som möjliga evakueringsalternativ. Paviljongen vid Roslagstull har klassrum, matsal, mottagningskök och administrativa ytor samt plats för cirka tio klasser. Den lämpar sig främst för yngre elever (F–3/6), då specialsalar saknas men kan nyttjas på Johannes skola, cirka 500 meter bort. Paviljongen vid Rödabergsskolan har endast klassrum och grupprum. Det finns varken matsal, specialsalar eller administrativa lokaler i paviljongen. Det finns heller inte utrymme i Rödabergsskolans permanenta lokaler utan dessa funktioner skulle därför behöva lösas på andra skolor.

Även Sveaplans gymnasium, i kombination med paviljongen Roslagstull, utreddes som möjlig evakueringslösning för skolorna. Utredningen slutfördes dock aldrig. Det berodde bland annat på att alla skolor inte skulle kunna nyttja evakueringslösningen innan det tidsbegränsade bygglov för paviljongen vid Roslagstull löper ut. Byggnadens kulturklassning medförde även att utredningen visade på att det skulle bli ett kostnadsdrivande projekt samt svårt och tidskrävande att genomföra.

Vasa Real kommer från höstterminen 2026 ha ett stort antal lediga elevplatser efter att skolan har byggts ut och internevakuerats. Skolan kommer därefter fortsätta att ta in elever i förskoleklass och årskurs 7. Antagningen på Observatorielundens skola behöver stoppas för att träda ur de tidsbegränsade lokalerna. Det är inte möjligt att stoppa eller minska antagningen på Vasa Real för att möjliggöra för evakueringar samtidigt som antal elevplatser minskar på Observatorielundens skola när avtal och bygglov för de

tidsbegränsade lokalerna löper ut. Risken är då att alla elever i Norra innerstadens stadsdelsområde SDO som förväntas söka en kommunal grundskola inte kan erbjudas en plats i en skola nära hemmet.

Det är även en utmaning att ha två verksamheter i samma lokaler. Varje rektor har arbetsmiljöansvar för elever och personal på sin respektive skola, men det kommer inte att gå att hålla elever och personal i Vasa Reals lokaler åtskilda så att arbetsmiljöerna och ansvaret för dessa hålls åtskilda. Om grupper från exempelvis Vasa Real och Matteusskolan blandas i samma lokaler och i samma utemiljö blir det extra viktigt för elever och personal att veta vem som har ansvar för vad och vilka (t.ex. avseende tillsynsansvaret, rastaktiviteter, matsalen, eventuell skadegörelse) och det kan bli så att båda skolorna måste involveras i hanteringen av olika ärenden (t.ex. schemafrågor, arbetsmiljöfrågor, rutiner för olika arbetsuppgifter, personalärenden eller utredningar av kränkningar mellan elever).

Med anledning av det minskande elevantalet och vikande lokalbehovet under kommande år behöver förvaltningen se över sitt lokalbestånd på både kort och lång sikt, utifrån ambitionen om att minska detta.

Samtidigt behöver förvaltningen se över möjligheten att evakuera ett flertal skolor kommande år med anledning av fastighetsägarens underhållsarbete. Inriktningen är att evakuera inom befintligt lokalbestånd. För att hantera lokalavvecklingsfrågan på ett likvärdigt sätt över staden, har förvaltningen arbetat fram en prioriteringsordning för lokalavveckling där man i första hand ser över möjligheten att avveckla tidsbegränsade lokaler och i andra hand lokaler som hyrs in av stadsexterna hyresvärdar. I Norra innerstaden finns tre skolor som, helt eller delvis, hyrs in av stadsexterna hyresvärdar: Karlbergs skola, Observatorielundens skola och Lilla Adolf Fredriks skola. Skillnaden mellan dessa tre är att Observatorielundens skola är den enda som har lokaler med tidsbegränsade bygglov.

Observatorielundens skola har fyra lokaler, varav två av dessa är har tidsbegränsade bygglov och måste avvecklas när de tidsbegränsade byggloven löper ut. Det är inte möjligt att söka permanent bygglov när utbildningsförvaltningen beskrivit behovet som tillfälligt senaste 15 åren när tidsbegränsade bygglovs söks och förlängts. Utbildningsnämnden har sedan 2020 årligen kommunicerat att de tidsbegränsade lokalerna ska avvecklas i samband med att Lokalförsörjningsplanen publiceras.

De permanenta lokalerna har kapacitet för 350 elever. Det skulle innebära att skolans organisation och årskursindelning behöver

ställas om ifall skolan inte avvecklas. Det skulle inte vara möjligt att ha en skola med årskurser från F-9.

Det är endast de permanenta lokalerna på Observatorielundens skola som kommer användas som evakueringslokaler. Om Observatorielundens skola avvecklas kan skolans lokaler med tidsbegränsade bygglov avvecklas 2026/2027 innan byggloven löper ut 2026 respektive 2031. Paviljongen vid Rödabergsskolan har inte avvecklats för att den har funnits som ett alternativ för skolornas evakueringar. Även denna kan avvecklas 2026 i de fall Observatorielundens skola avvecklas. De permanenta lokalerna på Observatorielundens skola kan avvecklas när evakueringar i Norra innerstaden är färdiga. Paviljongen vid Roslagstull kommer avvecklas 2033 när bygglovet löper ut.

Skola	Lokal	Årshyra
Rödabergsskolan	Paviljong	2 274 365,88 kr
Observatorielundens skola	Vegagatan 4	1 800 311,84 kr
Observatorielundens skola	Norrtullsgatan 5	2 696 985,00 kr
Observatorielundens skola	Sandåsgatan 2	8 097 687,24 kr
Observatorielundens skola	Odengatan 62	5 243 063,76 kr
Roslagstullskolan	Paviljong	6 931 310,00 kr

Befolkningsutvecklingen

Idag finns det ca 11 700 folkbokförda barn i Norra Innerstadens stadsdelsområde, SDO. Befolkningsprognosen visar en minskning med 1 400 barn i grundskoleålder fram till 2033. Det innebär att det kommer finnas drygt 10 200 folkbokförda barn i grundskoleålder 2033.

Det finns även än elevantalsframskrivning.

Elevantalsframskrivningen baseras på befolkningsprognosen och hur elever antas till skolor. Denna visar på en minskning av ca 1 100 elever, varav cirka 700 elever i kommunala grundskolor fram till 2033.

Prognosen gäller även för perioden 2033–2045. Under denna period kommer antalet barn i grundskoleålder att minska fram till 2039 för att därefter börja öka igen. Jämfört med dagens nivå innebär det en nettominskning med cirka 1 400 barn i grundskoleålder. Utifrån befolkningsprognosen bör detta därför inte innebära ett ytterligare behov av elevplatser. Däremot antas det finnas lokala skillnader i befolkningsutvecklingen. I Norra Djurgårdstaden planeras omfattande bostadsbyggnation med cirka 10 000 bostäder. Det innebär att det kommer behövas tillskapas elevplatser i Norra Djurgårdstaden, eftersom området ligger relativt långt ifrån

befintliga bostäder och skolor. I de centrala delarna av Norra innerstadens stadsdelsområde, SDO, kan det därför göras ett antagande om att det kommer krävas ytterligare avvecklingar fram till 2045.

	2024	2033	Förändring 2024–2033	2045	Förändring 2033–2045
Folkbokförda elever 6–15 år boende i SDO	11 602	10 283	-1 319	10 224	-59
Elever F-9 i SDOs skolor, totalt	13 926	12 827	-1 099		
Kommunal skola	8 758	8 033	-725		
Fristående skola	5 168	4 794	-374		

Ovanstående är den prognos som legat till grund för beslutet.

Den 27 juni 2025 publicerades 2025 års befolkningsprognos. Enligt den nya prognosen kommer antal barn och unga i grundskoleåldern minska till 10 100 fram till 2033. Det har därför blivit en nedjustering med ytterligare 100 barn. 2045 förväntas 10 500 barn i grundskoleålder bo i Norra innerstaden. Detta är en ökning med 300 barn jämfört med 2024 års prognos. Däremot är det fortfarande en stor minskning sett till dagens nivå. Avvikelsen är framför allt relaterad till förändringar i nybyggnation i Norra Djurgårdsstaden.